

Werkingsverslag eCO-CITY.

2021-2022

VOORWOORD

Het zijn turbulente tijden wanneer we dit jaarverslag neerleggen. De covidcrisis is nog niet helemaal achter de rug terwijl nieuwe crisissituaties zich presenteren. Daardoor worstelen lokale besturen, professionals en lokale gemeenschappen vandaag onder meer met een complexe wooncrisis, het ondersteunen van samenleven in (super)diversiteit, het creëren of herstellen van gezonde woon- en leefomgevingen, de toegenomen armoede(risico's) die samenhangen met de energiecrisis, sociale rechtvaardige oplossingen zoeken voor de ecologische uitdagingen, ... Steden en verstedelijkende gebieden staan vaak in het brandpunt van deze uitdagingen.

Tegelijk zijn er ook veel hefboomen terug te vinden op het lokaal niveau: via de talrijke burgerinitiatieven en coöperatieve initiatieven die van onderuit ontstaan, via de lokale kunstpraktijken en cultuurinitiatieven die mensen willen samenbrengen, via sociale stads- of dorpskernvernieuwing, via de co-creatie van plekken en voorzieningen, zoals bij tijdelijke invullingen van stedelijke plekken, via lokale sociale praktijken die er radicaal voor kiezen om de meest kwetsbare stedelingen ruimte te geven en aan het woord te laten, ... Thema's die we vol interesse opnemen in ons onderzoekswerk binnen eCO-CITY en bij voorkeur gedeeld aanpakken in ons breder netwerk aan beleids-, onderzoeks- en werkveldpartners. Alleen ga je weliswaar sneller, maar samen geraak je verder.

De transitie naar meer duurzame en rechtvaardige verstedelijking is nodig en is volop bezig in allerhande initiatieven. Met ons onderzoek willen we hier ons steentje toe bijdragen door aandachtig te luisteren naar burgers, professionals, beleidsmakers en experts. Om zo goed te leren begrijpen wat er gebeurt, wat betekenisvol is en waar verandering nodig of mogelijk is. Door te wandelen, door tijd te nemen om naar het verhaal van praktijkwerkers of bewoners te luisteren, door aanwezig te zijn op plekken, ... Door goed te begrijpen, kunnen we ook betere suggesties geven om het handelen van deze burgers, professionals en beleidsmakers te ondersteunen. We hebben ook de bevoorrechte positie dat we met studenten mogen werken in onze diverse opleidingen, en ook op die manier veel vormen van leren mogelijk kunnen maken.

"Ik ben geen nationalist, ik ben een urbanist. Urbanisme, dat is de basis voor het 21ste-eeuwse Europa." Met deze woorden van György Konrád sluit Geert Mak zijn geschiedenis "In Europa 1999-2020" af. Een hoopvolle boodschap dat kleine veranderingen van onderuit, op concrete plekken, in lokale gemeenschappen ertoe doen. Een hoopvolle boodschap waarmee ik ook dit jaarverslag en het werk van de vele betrokkenen wil voorstellen aan de lezer. Met veel dank en waardering voor iedereen die hiertoe bijdroeg.

Sven De Visscher

Kan je met wandelen de wereld veranderen?

Wij geloven van wel ...

Wandelen komt van het Duitse Verwandlung, dat **veranderen**, wenden betekent. Wandelen gaat over **ontdekken**. Rondzwerven. Op nieuwe plekken komen en nieuwe indrukken opdoen.

[In dit artikel](#) voor tijdschrift **Publieke Ruimte** doen enkele onderzoekers uit eCO-CITY uit de doeken hoe zij binnen hun onderzoekscontext worden getroffen door die Wanderlust.

Ook in onze andere onderzoeksprojecten en dienstverlening durven we al eens de wandelschoenen aantrekken. Aandachtig en nieuwsgierig kijken, luisteren en ervaren, nodigt uit om de **vertrouwde omgeving op nieuwe manieren te lezen**. Nieuwe manieren van lezen vormen op hun beurt de potgrond voor nieuwe vormen van dialoog en ontmoeting, voor een nieuwe, meer rechtvaardige toekomst van de plek.

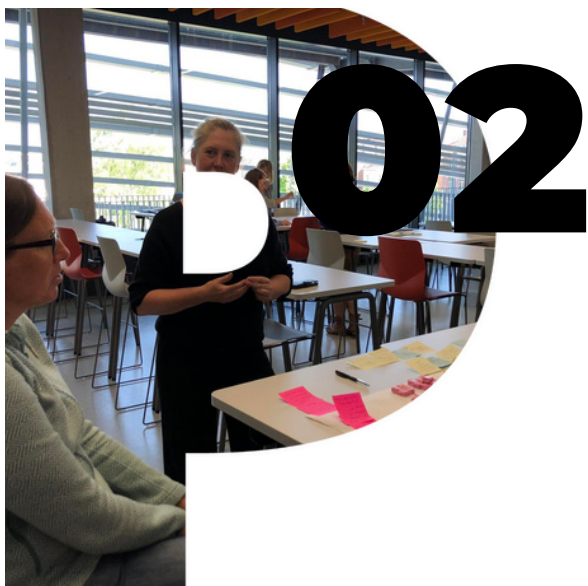
- In het [PWO-project Trans-Form](#) werd wandelen als **methodiek voor buurtanalyse** uitgewerkt als onderdeel van een [dienstverleningsaanbod rond stads- en dorpskernvernieuwing](#). De methodiek werd uitgetest in Beernem en het Gentse Rabot.
- **Studenten** sociaal werk van HOGENT en EhB werden getraind in deze wandelmethodiek.
- In het [PWO WiSH](#) project ontwikkelen onderzoekers een wandeling doorheen de **geschiedenis van sociale woonmodellen** doorheen de 20ste eeuw.
- Een van de prioriteiten uit het Vlaams JKP is het inzetten op **gezonde en leefbare buurten** voor kinderen en jongeren. In dat kader organiseerde de Vlaamse Overheid samen met het Netwerk Jeugdvriendelijk een inspiratiedag waarop wij gidsten in de Gentse Dampoortwijk. Je kan virtueel mee wandelen [via deze reportage](#).

"DIENSTVERLENING IS EEN BELANGRIJKE HEFBOOM OM IMPACT TE GENEREREN"

Afgelopen jaar ondernamen we verschillende andere initiatieven in kader van dienstverlening:

- Via **Blikopener.vlaanderen** konden we op een laagdrempelige en kosteloze manier eerstelijnsadvies geven aan social profit en lokale overheden. We ontvingen vooral adviesvragen over diverse aspecten van buurtgericht werken, het versterken en evalueren van toegankelijkheid als organisatie, en de aanpak van buurtanalyses. Zelf consulteerden we ook proactief het werkveld bij de voorbereiding van nieuwe onderzoeksprojecten
- De Trans-Formploeg ontving een groep praktijkwerkers/sters met de workshop '**buurtvoelspriet**'. Ze deelden inzichten uit onderzoek over hoe men met kinderen en jongeren het gesprek kan aangaan over hoe ze hun omgeving ervaren en graag anders zien. Deelnemers maakten op interactieve manier kennis met een wandelspel voor kinderen en gezinnen.
- I.k.v. de **Woonstudie** van stad Gent leverden we input rond het thema 'Gezinnen met kinderen'.
- De Vlaamse Overheid gaf aan Kind&Samenleving en Bataljong de opdracht **jeugd vriendelijk plannen van publieke ruimte**. eCO-CITY ondersteunde mee dit traject.

02 Praktijk-gericht onderzoek

"ONDERZOEK MOET VERTREKKEN VANUIT DIALOOG MET DE SAMENLEVING"

Als we nieuwe projectvoorstellen uitschrijven, voorzien we steeds een dialoogmoment met enkele leden van onze klankbordgroep over de relevantiedoelstellingen en aanpak van het nieuwe projectidee.

Onze **lopende onderzoeksprojecten** in 2021-'22:

- [Publiek\(en\) Maken \(2021-2023\)](#)
- [Social Impact of Music Making \(2020-2022\)](#)
- [Trans-Form \(2020-2023\)](#)
- [Sociaal-rechtvaardige stadsvernieuwing \(2021-2022\)](#)
- [Sociaal-sportieve praktijken en toegankelijkheid \(2020-2022\)](#)
- [Living Lab HOGENT \(2019-...\)](#)
- [Sociale restaurants \(2018-2022\)](#)
- [WiSH \(woonkwaliteit sociale huisvesting\) \(2019-2023\)](#)
- [Ruimtehelden \(2022-2024\)](#)
- [Opportunitijdelijkheid \(2021-2024\)](#)
- [Platform C \(2022-2024\)](#)

Ruimtehelden (nieuw)

Om de betrokkenheid te ondersteunen van kinderen en tieners bij de ruimtelijke uitdagingen in Vlaanderen en de principes van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, werken we mee aan een interactieve toolbox voor ruimte-educatie en -participatie. Kind en Samenleving vzw is hoofduitvoerder van dit project.

Het project wordt gefinancierd door de Vlaamse Overheid (Department Omgeving) via het subsidieprogramma Samen Verbeelden We De Ruimte. Dit project loopt tot en met december 2024.

ONDERZOEKSTER LIZE DE MIDDELEIR VERTELT OVER PUBLIEK(EN) MAKEN

Over de doelstellingen van het project

Je kan niet verwachten dat mensen zomaar een betekenisvolle ervaring hebben als ze naar een kunstwerk kijken, daarom voorziet een museum tekst en uitleg bij het werk. In de praktijk gebeuren veel meer en veel boeiendere bemiddelingsacties dan teksten bij kunstwerken. De lijst van experimentele praktijken is lang én super interessant. Wij willen met ons onderzoek die praktijken in kaart te brengen, maar vooral ook de verschillende strategieën die erachter schuilgaan, en zo een theoretische omkadering aanbieden aan sociaal cultureelwerkers en kunsteducatoren (in spe).

Over haar persoonlijke hoogtepunten van het afgelopen onderzoeksjaar

Voor de selectie van onze casestudies wilden we in kaart brengen welke positie bepaalde actoren hebben binnen verschillende mogelijke cases. Het moment dat de vormgeving daarvan op put stond, en de inhoud helder wordt dankzij de visuals die we ontwikkelenden, tel ik zeker mee als hoogtepunt.

Ook de gastlessen die we nu en dan geven, in de Educatieve Master in het KASK en in de bacheloropleiding Sociaal werk, zijn ontzettend fijne momenten. De vragen die studenten stellen en hun opmerkingen zijn waardevol voor ons onderzoek.

Over de impact die ze met het project willen bereiken

Hoewel de concrete output nog niet vastligt, durf ik wel al dromen: een tool die kunsteducatoren, sociaalcultureel werkers en hun lesgevers kunnen inzetten om doelgericht bemiddelings-strategieën te kiezen. Daarnaast hoop ik dat ons onderzoek helpt om het draagvlak te vergroten binnen het kunstveld om bemiddeling een meer centrale plek te geven in projecten, praktijken en instituten. Hopelijk loopt de impact van het project verder door nadat we het hebben afgerond.

Opportunitijdelijkheid (nieuw)

Hoe kunnen tijdelijke invullingen bijdragen aan sociaal rechtvaardige stads-ontwikkeling en duurzame verstedelijking? Door middel van literatuurstudie, interviews, en actieve en retrospectieve case-studies achterhalen we op welke manieren de context van tijdelijkheid mogelijkheden biedt voor experiment en onderzoek naar gewenste toekomstbeelden. Daarbij onderzoeken we hoe tijdelijke invullingen rekening houden met bestaande sociale realiteiten en problematieken van de plaats zelf, en daarmee aan de slag gaan. Het project wordt gefinancierd met pwo-middelen van HOGENT. Voor dit project werken we samen met de onderzoekscentra Futures through Design en Duurzaam Ruimtegebruik en Mobiliteit van HOGENT. Het is het eerste project waarrond drie interne onderzoeksgroepen een deel van hun pwo-onderzoeksmiddelen op niet-competitieve manier bij elkaar leggen. Dit project loopt tot en met oktober 2024.

Platform C (nieuw)

Een sterk en kwalitatief lokaal jeugd- en kinderrechtenbeleid vraagt om een gedeelde mindset, beleidsvisie en -cultuur waarin participatie van alle burgers (dus ook kinderen en jongeren) als broodnodig wordt gezien. Ondanks de vele beschikbare tools, methodieken en strategieën, geven partners uit onderzoek, middenveld en lokale besturen aan dat dergelijke gedeelde mindset nog te vaak ontbreekt. De aanpak van de coronacrisis heeft bovenstaande uitdaging verscherpt. Zo ging de participatieve reflex ten aanzien van kinderen en jongeren grotendeels verloren tijdens de uitrol van de coronamaatregelen. Met het project 'Platform C' willen we samen met Kenniscentrum Kinderrechten, Bataljong, Stichting Lodewijk de Raet, Netwerk Jeugdvriendelijk, en coördinator UGent antwoord geven op de vraag hoe we sterker op het evenwaardig burgerschap van kinderen en jongeren kunnen inzetten. Dit project wordt gefinancierd door de Europese Commissie (CERV2021-CHILD) en loopt tot en met augustus 2024.

ONDERZOEKSTER ELKE DENYS VERTELT OVER WISH

Over de impact van het project

Het project heeft als doelstelling de woon- en omgevingskwaliteit in sociale huisvestingswijken te verbeteren. En dit heel expliciet vanuit het perspectief van bewoners. We willen dat hun ervaringen tellen, dat hun ideeën gehoord worden, door degenen die beslissingen nemen, door degenen die ontwerpen...

Over de hoogtepunten van het afgelopen onderzoeksjaar

Ik hou van analyseren. In de gesprekken duiken die gevoerd zijn met bewoners en daar thema's in ontdekken, dat vind ik betekenisvol werk. Het is veel ploeteren, beloond met Aha-erlebnissen. We hebben ook gesprekken gevoerd met professionals om onze tool af te toetsen. Ik vind het verfrissend vanuit meerdere brillen naar dit thema te kunnen kijken.

Over de plannen voor de nabije en verdere toekomst

Na het afronden van de analyse, willen we 'richtlijnen' opstellen. We willen beleidsmakers, ontwerpers, sociale professionals handvaten voor de praktijk bieden die gebaseerd zijn op wat bewoners belangrijk vinden. Die willen we onder andere verwerken in een tool. Daarnaast willen we nog een boek schrijven, een laagdrempelig onderzoeksrapport, waarin we de verhalen van bewoners centraal stellen. Mogelijk werken we ook een wandeling uit in het Westerkwartier in Oostende. Die kan een mooi overzicht bieden van de geschiedenis van sociale huisvesting. En we hebben ook een WiSH-scan waarmee je snel zicht kan krijgen op sociale huisvesting in Vlaanderen aan de hand van een aantal parameters. Nog heel wat werk voor de boeg dus!

"PARTICIPATIEVE MUZIKALE ACTIVITEITEN GENEREREN EEN BELANGRIJKE SOCIALE IMPACT, VOORAL IN KWETSBARE CONTEXTEN"

Music for Social Impact

In dit internationaal onderzoeksproject rond de sociale impact van participatieve muziekpraktijken, ligt de focus op het perspectief van muzikanten die actief zijn in dit type praktijken: hoe ervaren ze het werk in deze contexten? Wat is hun vooropleiding en hoe bouwden ze ervaring op? Hoe kijken ze naar de sociale impact van hun werk? Na een scoping -onderzoeksfase waarin het onderzoeksveld voor de Belgische context werd verkend en afgebakend, werd een survey-onderzoek uitgevoerd (48 respondenten voor België) en vervolgens werden 21 diepte-interviews afgenomen met muzikanten actief in Belgische participatieve muziekpraktijken. De diepte-interviews werden geanalyseerd vanuit grounded-theory benadering en gebruik makend van software voor kwalitatieve data-analyse (Nvivo).

In het najaar van 2022 loopt het project ten einde. Op 7 december 2022 volgt een conferentie in de Gentse Handelsbeurs.

Dit project loopt af in december '22 en is een samenwerking tussen Royal Holloway University of London (Verenigd Koninkrijk), University Juan N. Corpas Bogotá (Colombia) en University of the Arts Helsinki (Finland)

ONDERZOEKSTER ANIKA DE PRAETERE VERTELT OVER DE ONDERZOEKSLIJN SOCIAAL-ECOLOGISCHE RECHTVAARDIGHEID

Over het belang van het thema sociaal-ecologische rechtvaardigheid

Als ecologische thema's in het publieke en politieke debat aan bod komen, merken we dat sociale doelstellingen - als ze al naar voor komen - slechts in de marge bediscussieerd worden. Sterker nog, er is aangetoond dat beleidsmaatregelen die inzetten op duurzaamheid niet of in veel mindere mate ten goede komen aan mensen in een kwetsbare positie. Denk maar aan renovatiepremies voor eigenaars van woningen en niet voor huurders.

Tegelijk worden mensen in een kwetsbare positie ook aangesproken om duurzamer te gaan leven terwijl zij net door hun kwetsbare positie veel minder bijdragen aan de klimaatcrisis waar we ons momenteel in bevinden. Dit maakt dat wij de verbinding tussen sociale en ecologische rechtvaardigheid hoog op de onderzoeksagenda van Eco-City willen zetten.

Over de voornaamste uitdagingen m.b.t. dit thema

Eco-city bouwde al heel wat expertise op over sociale rechtvaardigheid. Om de verbinding te kunnen leggen met ecologische thema's hopen we om samen te kunnen werken met andere expertisecentra. Complexe thema's vragen immers om gedeelde kennisopbouw.

Het thema is erg ruim, dus afbakenen zal onze volgende uitdaging worden: focussen we op één aspect zoals wonen, voeding, natuur of energie. Of gaan we casegericht te werk en onderzoeken we per case alle sociaal ecologische thema's.

Over de concrete plannen voor de toekomst

Momenteel zijn we op verkenning. We leggen ons oor te luisteren op allerlei studiedagen en gaan in gesprek met experts binnen en buiten HOGENT. We hebben het thema ook in de diepte besproken met onze stakeholders tijdens het vorige klankbordmoment van eCO-CITY.

We hebben dus heel wat inspiratie, nu komt het erop aan om de juiste onderzoeksvragen te formuleren. We vertrekken daarbij graag van de veronderstelling dat mensen in een kwetsbare positie op een duurzame manier betrokken zijn op hun (nabije of ruime) leefomgeving. Het is dan aan ons om op zoek te gaan naar praktijken die dit zichtbaar maken.

03 Onderzoek en opleiding

Zoveel meer dan boksen!

Binnen het vak Project Actuele Ontwikkelingen (HOGENT, opleiding Sociaal Werk) werden derdejaarsstudenten bijgestaan door de onderzoekers uit het pwo project 'sociaal-sportief werk en toegankelijkheid' bij het beantwoorden van praktijkvragen uit de Gentse sociaal-sportieve bokscubus Kubat's Gym. De studenten ontwikkelden onder meer een [podcast](#), een studiekiezer en een geocaching spel in de buurt van sporthal Tolhuis. Binnen het pwo project wordt verder gezocht naar manieren om de ontwikkelde projecten te implementeren (onder meer door het indienen van een aanvraag voor het Gentse Sociaal Innovatiefonds 2021).

"IK WAS ERG VERRAST DOOR DE CREATIEVE IDEEEN VAN DE STUDENTEN. ONDER ANDERE DE PODCAST WAS SCHITTEREND. IK KREEG HIEROP HEEL TOFFE REACTIES BINNEN ONS NETWERK" (SELIM KUBAT)

Radicaal laagdrempelig omgaan met tijdelijke invullingen: OCUP Rabot

Student sociaal werk Fien Dossche onderzocht welke rollen sociaal werkers opnemen in de tijdelijke invulling van de leegstaande Sint-Jozefkerk in de Gentse Rabotwijk. OCUP vzw kiest ervoor om zich radicaal laagdrempelig op te stellen voor kwetsbare groepen. Fien schreef er achteraf nog [dit artikeltje](#) over op LinkedIn.

Onze onderzoeksprojecten vormden ook in andere opleidingen en vakken aanleiding om studenten in contact te brengen met verstedelijkingskwesaties:

- In de opleiding Landschaps- en tuinarchitectuur lieten we studenten meedenken over de **omgevingskwaliteit van de sociale woonbuurt** in de Gentse wijk Meulestede. Vanuit het lopend PWO WiSH project namen we deze studenten mee in onze kennis over de wijk. Zij dachten in ruil na over ontwerp-oplossingen.
- We trokken naar Frankfurt om de resultaten van het pwo-project Wij~k van eCO-CITY te presenteren op de interdisciplinaire **UIREKA commons School**. De inzichten werden opgepikt door lokale sociaal werkers. Ze gingen aan de slag met de Wij~k-methodieken in het Europaviertel district (een wijk in transitie). Zo gebruikten ze onder meer de 'blokken-methodiek' om met inwoners in gesprek te gaan over hun indrukken van de wijk.
- Studenten bachelor vastgoed werden meegenomen in de context van sociale huisvestingsmaatschappijen en werkten samen een **beheertool** uit voor sociale huisvesting.
- De opleiding sociaal werk koos ervoor om in het vak **onderzoeksvaardigheden** studenten rond lopende projecten te laten werken. Wij probeerden verschillende groepjes warm te maken voor onderzoek in de stad en onze manier van onderzoek doen.
- De **kindmethodiek** die in PWO TransForm werd ontwikkeld om kinderen mee te betrekken in omgevingsanalyse, kreeg een plek in het vak Jeugd en Sociale Rechtvaardigheid (opleiding sociaal werk).

04 Interne werking

Participatory budget

We lieten ons inspireren door theorie en praktijk van participatory budgeting om met nieuwe ogen naar onze eigen centen als onderzoekscentrum te kijken. Het experiment werkte democratiserend door het betrekken van meerdere leden van het team bij het nemen van financiële beslissingen. Daarnaast lag er ook een emancipatorische betekenis in de oefening: het leerproces dat ontstaat tijdens zo'n gesprek over wat kunnen we wel/niet dragen in ons onderzoekscentrum, welke prioriteiten kiezen we, welke principes vinden we belangrijk bij het nemen van keuzes, ...? Het experiment past volledig in ons streven naar een cocreatieve teamcultuur.

Klankbord

Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek is ingebed in samenleving en werkveld. Om die reden organiseren we klankbordmomenten waarop we in dialoog gaan over actuele en relevante verstedelijkingskwesties. Voor de start van ieder nieuw onderzoeksproject leggen we de plannen voor aan enkele leden van onze klankbord. Dat was afgelopen jaar het geval voor 'Publiek Maken' en 'Opportunitijdelijkheid'. Daarnaast organiseerden we met onze klankbordleden een wereldcafé over "sociaal-ecologische rechtvaardigheid in verstedelijking". De output nemen we mee in een nieuw project dat in 2023 zal starten.

Zelf zin om bij een klankbordmoment aan te sluiten? Stuur een mailtje naar ecocity@hogent.be en we plaatsen je op de lijst!

Tour de Gand

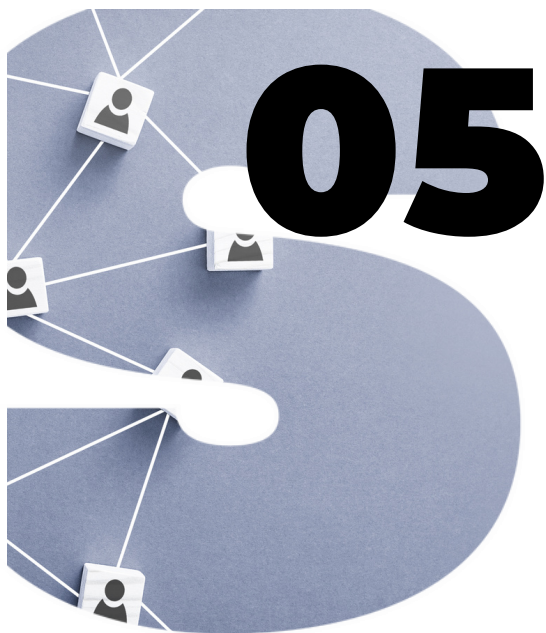
Als start van het nieuwe werkjaar haalden we onze fietsen van stal en bezochten een aantal woonprojecten in Gent.

We hadden daarbij vooral aandacht voor verschillende vormen van collectief wonen en de sociale, culturele en ruimtelijke uitdagingen die daarmee gepaard gaan. We passeerden langs begijnhoven, collectieve studentenhuisvesting, sociale hoogbouw, een cité, ...

Het traject is [op deze kaart](#) terug te vinden.

Teamrollen

Na twee jaar onderzoekscentrum groeien er van onderuit stilaan een aantal rollen binnen het team. Onderzoek in de context van een hogeschool betekent immers voor velen het maken van inhoudelijk boeiende combinaties tussen onderwijsuitdagingen en onderzoekswerk. Voor anderen vormt het onderzoekscentrum dan weer de voornaamste thuis binnen HOGENT. We namen tijd om deze verschillende rollen en verwachtingen daarrond te expliciteren en een teamwerking (verder) te ontwikkelen die mensen ondersteunt in de rol die ze willen opnemen.

Samenwerking

Kind- en jeugdvriendelijke steden en gemeenten

We delen onze ambitie om bij te dragen tot kind- en jeugdvriendelijke steden en gemeenten steeds nadrukkelijker met andere spelers in het werkveld. Zo maken we deel uit van de stuurgroep achter het [Netwerk Jeugdvriendelijk](#), waarbinnen we gedeelde vormingsinitiatieven en studiemomenten opzetten, en ook in concrete onderzoeksprojecten samenwerken. Zo werd in september de aftrap gegeven van het Europees gefinancierd onderzoeksproject Platform C. We breiden daarbij ons netwerk aan partners uit en beogen sterke(re) connecties uit te bouwen met actoren zoals Universiteit Gent, Bataljong, Netwerk Jeugdvriendelijk, Keki en Stichting Lodewijk de Raet.

Op Europees niveau ondersteunen we de [Child in the City foundation](#) door participatie aan de scientific program committee.

Gemeenschapsmunt

We konden samenwerken met Muntuit aan een trefdag op 24 maart 2022 voor praktijkwerkers, beleidsmedewerkers en studenten, met als centrale vraag wat nudging kan betekenen voor de common good. Op het programma stonden zowel theorie als praktijk en voor dit laatste gaven we vorm aan een interactieve workshop rond de uitdaging 'open campus' (o.a. vanuit onze expertise met het Living Lab rond deze eigen praktijk).

UIREKA

In cocreatie met de partners uit Amsterdam, Frankfurt, Oslo, Ostrava en Lisbon van het UIREKA Commons Lab, gaven we 6-9 oktober 2021 vorm aan een **Commons School**: 'Commoning the post-covid city'. Dit evenement bracht een internationale en interdisciplinaire groep van studenten, lesgevers en onderzoekers samen rond het concept en de praktijk van Urban Commons en commoning, via lezingen, workshops, performances, tentoonstelling, presentaties in Frankfurt. Vijf studenten uit de opleiding Sociaal Werk en een beleidswerker uit Olen namen deel. We begeleidden het 'research panel' Community and Government met als centrale uitdaging een onderwijscampus als urban common. Dit geïnspireerd door de HOGENT context en het Living Lab HOGENT in de open campus Schoonmeersen. Ook de inzichten uit het onderzoek en publicatie van Wij~k en werd met de Transform ploeg in een lezing gebracht.

Met diezelfde partners van het UIR Commons Lab gaven we ook mee vorm aan de online **UR! Urban Commons Day** en **Common Lectures**. Op de Annual Meeting van het UIREKA netwerk in Gent stelden we het partnerschap en werkwijze voor alsook het belang om dergelijke bottom-up samenwerkingen de nodige experimenteer en (groei)ruimte te bieden.

Op diezelfde **internationale bijeenkomst** presenteerden we ook eCO-CITY in een onderzoekspanel over co-creatie als meerwaarde voor onderzoek. We kiezen voor zo'n aanpak zowel in de vormgeving van ons onderzoekscentrum, als onderzoeksmethodologie, en als inbedding in ons bredere ecosysteem.

Universiteiten en hogescholen

We geloven sterk in de kracht van samenwerking, ook tussen kennisinstellingen onderling, om thema's op de kaart te krijgen en kennis te laten groeien. Zo staan we in nauw contact met de stadsacademie (UGent) en vital cities (HoWest), en zijn onze onderzoekers actief betrokken in het associatieonderzoekplatform van UGent over sociaal werk en stadsontwikkeling. We ondersteunden ook de voorbereiding van de academische Leerstoel Jonet over sociale actie en muziek maken aan UGent.

Met de opleiding sociaal werk van de Erasmushogeschool Brussel werken we aan uitwisseling rond onze onderzoeksthema's, in verbinding met studenten.

Verder maken we ook deel uit van de kerngroep in Stad Gent die actief de verbindingen tussen hoger onderwijsinstellingen en stadsdiensten wil versterken in functie van gedeelde stedelijke uitdagingen. Dit leidde onder meer tot de organisatie van het UP! festival rond innovatie in Gent.

UIREKA Lab :
urban commons

ONDERZOEKER SVEN DE VISSCHER VERTELT OVER DE SAMENWERKING MET ONTWERPBUREAU FRIS IN 'T LANDSCHAP

Over de doelstellingen van het project

Stad Gent wil van het Witte Kaproenenplein, een site met sociale woningen waar een vervangbouw is gepland, een groene plek maken waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten: het Witte Kaproenenpark. Fris in het Landschap, een bureau voor Landschapsarchitectuur en stedenbouw, kreeg de opdracht om het ontwerp te maken.

De grootste uitdagingen in het project zijn de combinatie van stedelijkheid en klimaatrobustheid, collectieve plekken in en rond de sociale appartementen, verbinding tussen de architectuur van de gebouwen en het park en verbindingen tussen het park en voor kinderen belangrijke voorzieningen in de wijk zoals de school, kinderopvang en speelterreinen.

Over de rol van eCO-CITY in het project

eCO-CITY heeft in dit project een adviserende rol. In stadsontwikkelingsprojecten komt de gebruiker dikwijls pas als laatste aan bod, terwijl wij de nadruk leggen op het gebruikersperspectief.

We deden een tijdje geleden in het onderzoeksproject BLOK onderzoek naar het betrekken van kinderen en jongeren bij ruimtelijke planningsprocessen. De kennis, methoden en ervaring die we toen hebben ontwikkeld hebben we ook binnengebracht in de planning van het Witte Kaproenenpark. Vooral dan de aandachtspunten die kinderen en tieners zelf formuleerden i.v.m. kindvriendelijke hoogbouw. Bovendien hebben we in volle coronacrisis met de opdrachtgever en het projectteam een traject met lokale leefwereldexperten op poten helpen zetten. Dat heeft een impact op de inrichting van de publieke ruimte, bijvoorbeeld door plekjes van geborgenheid te creëren en oog te hebben voor de bespeelbaarheid van de groene inrichting.

Over de toekomst van het Witte Kaproenenpark

Fris in het Landschap werkte – samen met onze input – aan een praatplan dat als basis diende voor een traject met leefwereldexperten en veldwerkers uit de omgeving. De input die zo van bewoners verzameld werd kreeg een plaats in het ontwerpproces en het finale ontwerp dat nu op tafel ligt.

[illegible]

Publicaties en presentaties in de kijker

- De Brauwere, G., Lescauwae, A., Sabbe, S. (2021). Kan je met wandelen de wereld redden?, Tijdschrift Publieke Ruimte
- De Visscher S., Boonen J., Marreel, M. (2022). BLOK. Onderzoek naar kindvriendelijke stapelbouwwomgevingen, Dropzone
- Bastin, C. (2022, 2 juni). Vrouwen aan de bal in Molenbeek: 'Dit is mijn club, hier ben ik thuis', MO*
- Helleman, G., De Visscher, S. (2022). Op zoek naar nieuwe verbindingen tussen kind en stad. Ruimte & Maatschappij, 13.
- Departement Cultuur, Jeugd en Media (2021, 30 november), Over Dampoort-Sint-Amandsberg, 'Stad maken met kinderen en jongeren', Youtube
- Duurzaam Educatiepunt (2021, 22 december). Samen met kinderen en tieners de stad van morgen plannen, Ruimte voor edo, Benelux conferentie 2021, Keynote Sven De Visscher, Youtube
- Kenniscentrum Kinderrechten vzw KeKi (2021, 2 december), Kinderrechten in de openbare ruimte: welke weg slaan we in? Podcast Research on Stage. Youtube
- SIMM Social Impact of Music Making (s.d.), SIMM-Podcast
- Wetenschapscafé 'De kunst van een goed gesprek' (2021, 19 oktober)

Het eCO-CITY team

An De Bisschop, An Lescauwaet,
Anemone van Zijl, Anika
Depraetere, Ann De Wilde, Anna
Barborini, Annick Verstraete,
Carmen Leenknecht, Caroline
Vandekinderen, Elke Denys, Glenn
Deliège, Greet De Brauwere, Griet
Verschelden, Jo Boonen, Jolijn De
Haene, Koen Van Damme, Lieze
De Middeleir, Luc De Droogh,
Marlies Marreel, Minke Labarque,
Nathan Hermans, Nicole
Vanhoucke, Pieter Foré, Ruben
Joye, Shana Sabbe, Siebren
Nachtergaele, Sven De Visscher,
Tijs Van Steenberghe, Tine
Vanthuyne, Tineke Schiettecat,
Werner De Wael

COLOFON

Dit is een uitgave van het onderzoekscentrum eCO-CITY van HOGENT.

Publicatiedatum november 2022

Eindredactie
Sven De Visscher

Beeldmateriaal
Sven De Visscher (p9, p14, p19), Shana Sabbe (p4, p11, p18), Tine Vanthuyne (p1), Greet De Brauwere (p3), Jozefien Borms (p5), Getty Images (p15), studioroman (p13), Malia Baron (p12)

Contactgegevens
Campus Schoonmeersen – Gebouw T
Voskenslaan 364
9000 Gent

ecocity@hogent.be

©Onderzoekscentrum HOGENT eCO-CITY, 2022
Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit jaarverslag mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorgaande schriftelijke toestemming van het onderzoekscentrum.